

Universitätsbibliothek Paderborn

Res Gestae Illvstrissimo-||rvm Martyrvm, Con-||fessorvm Atqve Sancta-||rvm Virginvm ...

Eorvm Praecipve, Qvae Per|| R. P. L. Surium sex Tomis compraehensae
sunt:|| et nunc restrictis verborum ambagibus ... ad ... D.|| Caesaris
Baronii Chronologiam|| digestae ac in quatuor Tomos distributae

Lippeloo, Zacharias

Coloniae, 1595

VD16 ZV 18288

Reddit spiritum creatori vir sanctissimus.

lenni Missa, ingenti fratrum suorum cinctus corona, imbre lachrymarum perfusus sacrosanctum Eucharistiae viaticum e manibus sacerdotis suscepit, atque ad cellulam suam infirmos ac seniles baculis sustentante artus, regressus, anno aetatis suae nonagesimo primo, secunda die Aprilis, quae tunc fuit Parasceues, eadem ferè hora qua Christus pro totius humani generis salute acerbissimos in Cruce dolores sustinuit, laetus e carnis ergastulo migravit. Corpus eius postquam dies undecim gratissimum omnium oculis spectaculum inhumatum permanisset, nullum non modò foetorem sed odorem suavitèr admodum fragrantem emisit. Fuit autem in Diuorum numerum relatus anno à Virginis partu 1519. à Leone X. Pontificatus illius anno septimo.

VITA SANCTI NICETAE CONFESSORIS. ex ea quam scripsit Oratione funebri Theostictus, beatissimi viri discipulus. Vixit temporibus Theodosij Episcopi Constantinopolitani, à quo Presbyter ordinatus fuit circa annum Domini 780.

3. Aprilis.

Quoniam sancti omnes præter supernam illam patriam Hierusalem vix aliã nouerint, & ciuitatem in terris stabilem nullã habuerint; ideoque parũ aut nihil nobis conferat si gentium & patriam inquiramus: tamen quia ita natura comparatum est, vt ex præclaris virorũ gestibus decus aliquod ac ornamentũ patrie nostrae accedat, credimus nequaquam ea silètio in hoc Sancto præterire volumus. Genuit itaq; hunc virũ sanctũ Cæsarea Bithyniæ, ac diu multũque egregijs ipsius relictis factis sese oblectauit. Pater eius Philareus diuinae pietatis admodum studiosus nullam non profilio curam ac diligentiam suscepit, vt optimis sanctissim.

Patria S. vi.
xi.

Pater eius.

diffimisque imbutus disciplinis, multorum expectationi satisfaceret. Tanto namque perfectioris vitæ studio pater flagrabat, vt minimè dubitauerit monasticæ vitæ rigore profiteri: mater enim octauo à partu die vitam hanc cum beata morte commutauerat.

Fuit igitur puer apud patris matrem sedulò educatus, & ætate paululùm progressus literis à patre traditus: quas ille laboris amantissimus breui memoria complexus est, prorsùs vt integrum Davidis Psalterium probè teneret atque ex eo omnes vitæ actiones ad diuinæ legis disciplinã sanctè admodum componeret. Quibus inicijs pater mirificè delectatus eum ipse Deo dicauit, & sancto illius seruitio ita omninò addixit, vt ædiu in ecclesia locum teneret. Quod munus cum tanta prudentiæ ac sanctitatis opinione administrabat, vt omnes in sui admirationem vehementer pertraheret. Diuina eloquia nocturna pariter ac diurna terebat manu, ijsque mentem assiduo pascebat, prorsus vt rebus omnibus terrenis calcatis viam omnèque modumque exquireret quò ad summã virtutum omnium fastigium peruenire posset.

Tandem cum varias viuendi rationes cum animo suo pertractasset, placuit vita cælibe ac perturbatiombus vacua electa, monasticã disciplinã arripere. Omnibus igitur amicis ac cõsanguineis valere iussis, ac dulciq̃ue patria relicta, abiit ad Stephanum quendam cum vitæ sanctitate tum ipsa imprimis canicie admodum venerandum, qui iuxta vrbis Cæsareæ torrentem solitariam in rebus asperis ducebat vitã. Huic se Niceta cum in disciplinã tradidisset, tam egregiũ se athleram in spiritali palestra præbuit, vt eum ipso poenè magistro de vitæ sanctitate certa-

Adhibet
literis.

Tenet Davidis Psalterium memoria.
Consecratur Deo.

Perfectiõis studium.

Vitã eligit monasticã.

Vitam complectitur cœnobiticam.

Mortis meditatio assidua.

Ordinatur presbyter.

Præficitur monasterio

certate videretur: Vnde senex ille alacri eius studio permotus auctor illi fuit, ut in cœnobium quod ad multorum eruditionem se reciperet. Cuius usus consilio Niceta, precibus eius pro viatorum sumptis, abiit ad Meditij monasterium, cui temporis sanctissimi Patris Nicephorus præerat à quo benignè admodum susceptus & in disciplina libenter admissus est.

Hic verò quanta quamque eximia animi fortitudine impotentes hominum impetus & omnes moratione vacuos repræsserit vix ullis verbis explicari potest. Et quidem in primis assidua mortis meditatio ei ob oculos versabatur. Ventrem extremam necessitate egregiè domabat, ac parùm à cibis abstinere exiustimabat, nisi ab omni terreno affectu se se liberaret. Nulla erat in eo furoris perturbatio, neque iracundiæ aut simulati affectus, nulla operosus sermonis opinio, sed omne ipsius studium aut discipulorum eloquiorum meditatio, aut solertes ad Deum preces erant.

Cùm igitur pastor ipse tantis eum virtutibus conspicuum cerneret, dignum reputavit, qui sacrosancti initiatus dignitate ad aliorum salutem operandam promoveretur. Nec mora missus ad Thaurum Constantinopolitanæ Sedis Patriarcham (secundò eum dignitatis gradum multis virtutibus adornabat) ad presbyterij honorem libè ab eo promovè fuit, statimque domum reversus monasterij gubernacula suscipere coactus est: quæ ille tanta prudentia ac dexteritate tractavit, ut plurimi fama virtutum eius excitati ad eum confluerent lætisque se se disciplinis subderet. Itaque paucis admodum annis sacra illa fratrum societas ad ceteris numerum execrauit, quos peritus gubernator adprehendit.

tum sal
Hinc
dam ex
renunci
admira
nasius i
butus, u
bus, ide
cùm an
ter exp
sciplinã
e cœno
& inuit
iuvenis
radices
ter, seri
benefact
omniem
exiltim
dum? H
tuor pa
eum vel
pidem,
eius titi
vulneril
gnomir
ater, ta
ergum o
ix ad p
entatio
ertiore
ratim o
rahendu
cum

tum salutis, mira omnium gratulatione, dirigebat.

Hinc factum est, ut præter alios, Athanasius quidam exemplo virtutum eius prouocatus, mundo renunciaret, quod sanè vel ipsos etiam Angelos in admirationem pertrahere potuit. Erat enim Athanasius ille, cum literarum cognitione egregie imbutus, tum minime vulgaribus decoratus honoribus, ideoque patri suo in primis charus. Hæc autem cum animo maximo iuuenis contempsisset, & præter expectationem omnium ad monastica vitæ disciplinâ totis viribus aspiraret, pater per vim eum e cœnobio extractum habitu religioso spoliavit, & inuitum superbas vestes resumere compulit. At iuuenis, cuius animus altas iam in Christi amore radices egerat, sic patrem affatus est: Putasne, o pater, sericis istis vestibus animi mei propositum laesefactandum? Vniuersum ego mundum cõtempssi, omnemque eius ornatum stercora reputavi, & tu existimas me inani quodâ vestium cultu superandum? Hæc cum dixisset serica illa indumeta in quatuor partes dilacerauit. Quod cernens pater alijs eum vestimentis induit, nullumque non mouit lapidem, ut aliqua saltem huius mundi gloria animû eius titillaret. At iuuenis maiori animi altitudine secundo ea discidit, & nudus tota mente in Christi vulneribus & extremâ, quam pro nobis passus est, gnominia exultauit. Eâ re commotus vehementer pater, tanta in filium crudelitate desæuijt, tantisque flagellatur, sed permaxime ad pristinam sanitatem reuocari potuerit. Hac contumacitate denicta iuuenis non dubitauit patrem certiore facere, se nullis supplicijs, etiam si memoratim dissecaretur, ab instituto pietatis cursu retrahendum esse. His auditis pater filij pietatem ad-

Athanasius vir celebris & doctus Necete virtutibus permotus fit monachus.

Athanasij proposito pater reluctatur.

Athanasij ad patrem responsum.

Athanasius dire à patre flagellatur, sed permaxime ad pristinam sanitatem reuocari potuerit.

C mirâ-

miratus ingemuit, ac lachrymis totus infusus factus. *confini*
 lium est affatus. Vade mi fili, vade, & iter illud ad Nicetam
 Christi gloria & animæ tuæ salutem præclare *ad Nicetam*
 sceptū constanter perface. Aderit aliquādo tempore *muniti*
 quo de vberissimo laborū tuorum fructu gaudebis *est. Fra*
 deputa

His patris sui verbis Athanasius tanquam *calo*
 ribus quibusdam ad cursum concitatus iterum *omnib*
 ad Nicetam recepit, tantamque ex eius præsentia *priores*
 atque eximio virtutum omnium splendore voluptatem *obstitit*
 tem hausit, vt caelestibus planè delicijs se intererent *vt omni*
 putaret. Nec mirum sanè. Nicetas enim totis *bus san*
 in rem viribus incumberebat, non modò vt commoda *dæ mor*

Nota hic ex *sum sibi gregem in officio cōtineret, sed vt ardua*
 in Nicetæ *virtutis semitam summa cum alacritate conficeret*
 in gubernādo monasterio prudentiam. Nota *atque omnes labores pro Christi gloria & animi*
 inquam. *salute susceptos leues iucundissimosque esse se*
 tolerantiā dictū mirum est, quā admirādis hunc *sermonibus excitabat, prorsus vt discipuli eius*
 sermōibus excitabat, prorsus vt discipuli eius *flāmatīs animīs ad ardua quæque ruerent, neque ita*
 flāmatīs animīs ad ardua quæque ruerent, neque ita *lis difficultatibus à summo perfectionis studio*
 lis difficultatibus à summo perfectionis studio *pediri possent. O quā erat pulchrū, quā suā posse re*
 pediri possent. O quā erat pulchrū, quā suā posse re *sub tali rectore Christo militare. Non patiebatur ne*
 sub tali rectore Christo militare. Non patiebatur ne *vnquam pius Pater aliqua tristitiæ nube*
 vnquam pius Pater aliqua tristitiæ nube *pulos inuolutos esse. Sæpè noctes integras in*
 pulos inuolutos esse. Sæpè noctes integras in *liquo priuatim consolādo insomnes ducebat.*
 liquo priuatim consolādo insomnes ducebat. *golorū animi affectiones prudenter cōsiderabat.*
 golorū animi affectiones prudenter cōsiderabat. *omnibus omnia factus omnes lucrefacere studet.*
 omnibus omnia factus omnes lucrefacere studet. *Erat eius corpusculum vigilijs ac ieiunijs adeo*
 Erat eius corpusculum vigilijs ac ieiunijs adeo *haustum vt propter summā imbecillitatē vix solutem*
 haustum vt propter summā imbecillitatē vix solutem &

Admiranda *posset. Tanta nāque virtute continentia ample*
 eius abstinentia. *batur, vt panem etiam & aquā in mensura sumeretur*
 batur, vt panem etiam & aquā in mensura sumeretur *Inter*
 His rebus diuinus Pater egregiè excellens *miraculorum virtutibus clarescere cœpit.*

confiniò monasterij, infans à natiuitate mutus, qui ad Nicetam adductus, precibus eius & signo Crucis munitus, protinùs loquelæ beneficiùm cõsequutus est. Frater quidam, quotidianis monasterij seruitijs deputatus diaboli malitia ad amētiam & insāniam impulsus erat, quem vir sanctus vnius diei ieiunio omnibus indictò, oleo sancto & precibus suis in priorem statũ restituit. Fratrem quoque dæmonio obstitum & grauiam multa ab eo perpeffum, prorsus vt omnes eum à dẽmone lacerandũ putarent, precibus sanauit & signo salutaris Crucis opprimentem dæmonẽ eiecit, fratremq; integrã sanitati restituit. Quàm verò egregius in animi morbis curandus idem Pater Niceta extiterit, nullis verbis explicari potest: Etenim ex ipso motu atque habitu, qui prae se feruis agitabantur cogitationibus, dinoscebat. Porro quem grauiori aliquo delicto obnoxium cernebat, hunc remotis arbitris ad clariore facinoris admissi cognitionem pijs monitis & exemplis excirabat, & ita prudẽter corripiebat, vt memòr fragilitatis humanæ se quoque similiter vel etiam grauius labi posse recordaretur, summaque diligentia præcauebat ne abundantiõ tristitia eiusmodi homo absorberetur. Omnibus erat mitis, omnibus amabilis, omnibus iucundus & hilaris, comis & ad audiendũ facilis, misericors, facilis ad communicandũ, totus charitate plenus, totus humilitate referendus, totus mansuetudine & omnibus sincerẽ virtutibus abundans. Tota denique vita ad proximi salutem & vtilitatem destinata fuit.

Interea Athanasius qui Patris Nicetæ onus paucis annis cura ac vigilantia sustentabat vita functus est, & ad beatam immortalitatem lætus migravit, eiusque pectore supra monumentum arbor cypressi

Precibus & signo Crucis sanat mutum.

Ieiunio, oratione & sancto oleo amentem restituit.

Oratione & signo Crucis dæmonem expellit.

Notet & obseruet hanc prudentiam in tractandis animorum morbis consessarij.

Athanasius moritur, eiusque sanctitas appareret.

Irem Nicephorus.

36
sus nata multis, morbis oppressis, sanitatem
is frondibus præstitit. Nicephorus quoque cum
pietate & amplissimo beneficio monasterium
constitutum fundatūque erat, eodem ferè tempo-
diem obiit, quo tempore totum regimini pondus
folis Nicetæ humeris incubuit; qui fratrum ad
precibus & pijs obtestationibus victis nõ tam
fecturæ dignitatem, quam ingens dignitatis
suscepit.

Iconoclastarum hæresis exurgit.

Nam iisdem temporibus diabolus novas
dam hæreses excitavit, iisque graves admodum
lateq; in terris dissensiones seminavit. Multo
maiore contentione quam antea unquam pi-
erum imaginum usum è terris eliminare, omni
pietatis studiū sempiternis tenebris involvere
tebatur. Imperiū administrabat Leo Armenus

Leo Armenius Imperator.

mo omni impietate contaminatus, Leonis Isaia
& Constantini Copronymi sectator, qui omnes
ræ orthodoxæque fidei propugnatores vel exi-
multabat, vel multis iniurijs ac calumnijs onera-
vitam ipsa morte acerbiorè in medio nationis
uæ exigere cogebant. Eo tempore acerbis ven-
persecutores cum omnem longè lateque domina-
di impunitatem adepti essent, Nicephoro Const-
tinopolitanæ Sedis Antistiti in exilium pulso,
odotum quendam ex eorum numero qui Spathe-
dicuntur, hominem leuissimum Patriarcham

Iconoclastarum rabies in sanctos Patres.

stituerunt, qui præside concilium quoddam
cum coegerunt, in quo sanctissimos Patres ab-
pijs eorum decretis dissidentes humi prostratos
dibus conculcarunt, multisq; dictu horrendis,
tumelijs affecerunt.

Post Episcopos autem hoc modo exceptos,
marios insignium monasteriorum duces adu-

erunt, inter quos diuinus Pater Niceta vnus fuit. Hos primùm varijs assentationibus versutissimò modo inuentis in fraudem atque pestem inducere conabantur, sed cùm omnes conatus eximia eorum prudentia deluderetur, illi in furorem ac apertam vim prorumpentes, in diuersos carceres eos compegerunt, eorumque virtutem & constantiam diuturnis carceris squaloribus frangere tentarunt. Erat tunc sanctus Niceta in carcerem malè olentem & sordidum valdè coniectus, prorsus vt si alia poena non accessisset, fatis hæc condemnatio ad supplicium valeret.

Postquàm verò dies non paucos in tetra carcere non sine maximis corporis incommodis exegisset, Imperator eum exilio in Orientis partibus damnauit, & in castello quodam, quod Masaleon dicebatur, seruari iussit. Erat mediū hyemis tempus cùm sanctus Pater antea itineris laboribus, planè fractus, cum frigore ac niuibus, omnibus aeris iniurijs expositus, certare cogebatur. Accedebat, quòd is qui virum sanctum in exiliū ducere iussus fuerat, homo erat natura ferus & immitis, nullūque omnino tempus aut locum à continuis calamitatibus ac miserijs respirandi viro sancto concedebat. Eadem planè crudelitate fera immitis in reliquos Patres utebatur. Cùm verò Imperator sanctos Patres persecutionibus alacriores reddi, animosque omnibus angustijs maiores habere cerneret, versutus ille consiliū mutauit, Patresque Bizantium eadem itineris difficultate & molestia reuocatos nouis rationibus in suam volūtatem pertrahere cogitauit. Et quidem cùm hyemis tempus & dies solenni ieiunio consecratos in libera custodia exegissent, Imperator quia oleum & operam se perdere videbat,

C 3 tradi-

Patres sancti in carceres conijciuntur.

S. Niceta post carceris squalores exilio multatur.

Johannes
quidā pef-
simē tractat
sanctos Pa-
tres.

Fraus hære-
ticorum.

§. Niceta ce-
dit nō rectē
consulenti-
bus.

Theodotus
simulata pi-
etate omnes
nititur in
hæresim per-
trahere.

Citō id cor-
ripit Niceta

tradidit eos Iohanni cuidam insigni malorum
uentori, quibuscūque vellet supplicijs affligenda
Qui cū varijs eos in carcere cruciatibus fatig-
set, & extrema fame propemodū enecasset, om-
que malitiæ suæ machinas frustra adhibuisset, co-
lidum sanè consilium mira diaboli verfutia co-
flatum aduersarijs sanctorum Patrum ministravit.
Cū enim impios suos conatus aperta vi prolatos
in irritum cadere animaduertent, simulata vici-
riæ desperatione, tanquā pacis, certis legibus
religionis negotio firmandæ cupidi, accesserunt
stulantes vt vel semel cum Theodoto nefario per-
feræ hæreseos capite cōmunicarent, ac deinde
ea fide ac sententia quam haberent, ad suum qui
monasterium regrederetur.

Hac conditione persuasi Patres è vinculis em-
runt, & sanctum Niceram sua auctoritate quam
inuitum & reluctantem ad suas rationes pertra-
runt, vt pariter cum reliquis Theodoto manus
ret. Theodotus enim vt omnes paulatim sub spe-
oso pietatis prætextu in fraudem & nefandam
resim impelleret, veniētes ad se Patres summa
beneuolentia, vt prima fronte apparebat, excipie-
bat, atque vt fraudis suspicionem tegetet. Quis
adorant, dicebat, venerandam Christi imaginem
anathemati subijciantur. Arque hoc modo Patres
nihil hostile suspicantes ad monasteria sua libere
abire permittebat. Niceta verò cū secum animum
cogitasset, grauissimæ ruinæ causam esse, cū
à prima institutionis norma vel latum vnguem
flectit, salutarem fugam meditatus est, rebus
omnibus conuulsatis nauigio Proconesum terens.
Sed illic sententiam mutans, iterum Bizantium
dijs, vt vbi timiditatis signum dederat, ibi
constanti nullo me
prescrip
cerfium
iulfit, nō
vexari,
re desere
rator fac
borum fi
Cū
Imperat
um ædiu
quid de
Cū au
diōsus e
sequeba
auderet.
queret,
tandem
multacu
sacri leg
ampla p
ter eum
Imperat
sibi hon
nendos
conatus
am obli
fictus &
diaboli
tas de L
rium, g
mortuo
ctum c

constantia eandem expelleret, atque ostenderet se nullo modo vel latum vnguem ab auita religionis praescripto recessurum. Quo audito Imperator acerbum ad se, ad proprium abire monasterium iussit, nisi mallet inauditis ad illum diem ærumnis vexari, & vitam cum extremo nominis sui dedecore deserere. Ad hæc Niceta ita respondit ut Imperator facile intelligeret non minis aut inanibus verborum fulminibus certandum esse.

Cum igitur iniunctum Nicetæ animum cerneret Imperator, tradidit eum Zachariæ cuidam regali-um ædium curatori, quæ Mangana dicuntur, donec quid de eo faciendum esset, concilium haberetur. Cum autem Zacharias ille pietatis admodum studiosus esset, tanta virum sanctum veneratione prosequeretur, ut ne oculos quidem in eum desigere auderet. Imperator verò ut nihil intetatum relinqueret, quò eius constantiam animique virtutem tandem aliquando frangeret, eum grauiori exilio multatum Anthimo cuidam, homini nefario, & sacrilegijs multis infami, qui Insulæ Glyceriæ cum ampla potestate præerat, commisit, qui crudeliter eum diu multumque affixit: certus si eum ad Imperatoris voluntatem flectere potuisset, nouos sibi honores cum amplificatione dignitatis decernendos esse. Sed Niceta pari virtute eius quoque conatus elusit, & vbique de impietate victoriam obtinuit. Nam cum annos sex angustijs afflictus & rerum omnium inopia vexatus contra diaboli satellites egregiè decertasset, Deus debitas de Leone poenas experijt, hominemque nefarium, gladijs suorum confossum, deleuit. Quo mortuo, milites Michaellem quendam duabus vinculis catenis è custodia liberarunt, faustisque

S. Niceta coram Imperatore constanti fide proficitur.

Relegatur in exiliu.

Committitur Anthimo homini nefario.

Leo Imperator interi-mitur & Michael vincis eius locu

subrogatur,
& pacem Ec-
clesiæ resti-
tuit.

Niceta è car-
cere libera-
tus abstracta
ducit vitam

Niceta obi-
tus.

Miracula fi-
unt ad sacrū
eius corpus.

acclamationibus Imperatorem eum pronunciantem
Qui medio quodam inter virtutes & vitia trami-
gradiens, fidem quidem ipsam nō in pristinum sta-
tum restituit, sed Patres omnes & reliquos Christi-
vinctos libertate donavit, sanamque Ecclesiæ con-
pestatem sedavit.

Tunc verò Niceta ex eo carcere, tāquam è stadi-
illustri Confessor & sine sanguine martyr victi-
cia portans arma egrediens, ad insulas vrbis finis
mas abiit, in quarum vna quietem appetens ange-
cam planè vitam duxit. Neque tamen aliorum in-
ludem negligebat, sed omnes ad se cōfluentes, etiā
homines à puritate Christianæ fidei alienos bene-
gnè excipiebat, & summo studio tam corpora-
quàm animarum curam agebat. Post hæc deuen-
iam ætate prædiolum quoddam è regione vrbis pro-
suum mercatus est, in quo vltimum vitæ actum
omni sanctitate exegit, & animam multis ditata
virtutibus in manus Saluatoris tertio die Aprilis
efflauit.

Ad cuius exequias honestandas ingens vtriusque
sexūs multitudo confluit, ac duo antistites primi-
rij Theophilus & Iosephus, quorum alter Ephesensis
alter Thessalonicae dignitatem illam administrabat
sanctissimis eximij viri reliquijs honores detulerunt,
summaque cum veneratione resonantibus psal-
dique psalmis ad nauigium quod eas ad proprium
monasterium deferendas excipiebat, comitati fuerunt.
Cum verò monasterij fratres sacrum illum thesaurum
aduentantem in litore exciperent, subiecti humeris
ad monasterium portarent, in ipso itinere egregijs
miraculis viri sanctitatem Deus omnibus notissimam
reddere dignatus est. Nam & demones è multis,
qui vexabantur fugati & ægroti variis morbis

morbis liberati sunt. Inter quos mulier sanguinis profuuo laborans solo reliquiarum contactu sanitate consecuta est. Postquam vero in monumentum illata fuerunt, protinus maior adhuc virtus enituit, adeo ut quilibet infirmi, cum integra ad loculos fide accedentes, ab omni aegritudine liberati, sani & incolumes domum reuerterentur. Hæc fuit sancti viri vita admirabilis, hæc cælestis illius cuius & diuini Patris nostri Nicetæ institutio, qui ut Dei gloriam in terris perpetuo celebrauit, ita vicissim & ipse à Deo gloria donatus & coronatus est.

VITA S. RICHARDI EPISCOPI CICESTRENSIS. ex ea quam Radulphus Cicestrius duobus libris complexus est circa annum salutis 1270. Claruit autem hic Sanctus sub Innocentio 4. Rom. Pont.

Richardus natione Anglus, in VVigornienſis 3. Aprilis. diœceſis pago, quem à ſalis puteo VVich vocant, parentes habuit non ignobiles Richardum & Aliciam: qui à primis annis pietati ac morum grauitati deditus, omnes facile coruſ ſuos tã eruditione quam vitæ & morum integritate antecellit. Porro frater eius tener adhuc in captiuitate abductus, maturiori quò ita è custodia dimiſſus fuit, ut nihil ſecũ in patriam quam nuditatem & extremam inopiam adferret: cuius paupertatem ex animo miſeratus Richardus cum & ipſe nihil quò fratri opulari poſſet, haberet, ſeſe in eius ſeruitutem tradere minimè dubitauit, quò graue paupertatis onus nonnihil ſubleuaret, fratremque manuum ſuarum labore ſuſtenteret. Quibus ſane officijs intantum ſibi fratris beneuolentiam conciliauit ut ſis totius terræ ſuæ eum hæredem ſcripſerit.

S. Richardi parentes.

Seruit fratri ſuo. uoluntario.

Non multò poſt cognati & amici nobilem quandam

dam puellam opibus ac diuitijs præstâtem Richardo desponsârunt: quæ res fratris animum mirificè quidem exhilarauit, sed vehementer afflixit quòd possessiones vniuersas in eum transtulisset. Quo tempore ubi Richardus cõperit hilari sanè animo, fratris in tantum fundum sed & sponfam ipsam, quam in castris reliquerat, tradidit: atq; omnibus mudi huius rebus

Posthabitis omnib; conseruatis ad studia literarũ.

abdicatedis spõsaque & amicis derelictis primùm ad Oxoniensem Academiam, indè Lutetiam Parisiensem se contulit. Tanto autem ferebatur discendi desiderio, vt nullam aut paruam admodum corporis curam haberet, omnesque suas cogitationes vsque adeo in literarũ meditatione defixas habebat, vt omnia illa præ illarum amore neglexisse videretur. Degebat tunc temporis cum alijs duobus studiorum socijs quos vna eademque paupertas affligebat, in tantum vt tribus illis vnicũ solùm esset capitis operimentum, quo lectiones audituri per vices utebantur. Cibus illis panis ater cum olusculo erat, quo tamē vir sanctus nunquàm se toto vitæ spatio, iucundiores suauioresque dies duxisse fatebatur.

Fit artium magister Oxoniæ.

Interea cum tantos in bonis literis progressus fecisset, vt omnium iudicio magistris titulo dignissimus haberetur, denudò ad Oxoniensem academiam profectus est, ibidèque eum eruditionis gradum non mediocri laude adeptus est. Indè verò Bononiæ ad animũ clarissimis Iurisprudentiæ disciplinis colendum se recepit, vbi septennio tato cum eruditionis incrementò versatus est, vt dimidio & eo amplius anno summa cum dexteritate & laude præceptoris sui in docendo vices supplauerit, eumque benèuolentia gratiæ & beneuolentiæ locum apud præceptorem obtinuit, vt vnicam ei filiam cum omnibus facultatibus tradere peroptarit. Verùm Richardus

Studet Iuri.

qui diuinos in pectore motus presentiebat, submis-
se admodū gratias agens in Britannia redijt, vbi in-
tātū eius existimatio creuit, vt vnanimi omnium
cōsensu Oxoniēsis Academię Cācellarius creat⁹ sit.

Fit Cancellarius
Academię Oxoniēsis.

Per id tempus Cantuariensis ecclesię cathedram
obtinebat beatus Edmundus, qui sancti viri inte-
gritate & prudentia delectatus, eum in partem o-
neris ac dignitatis suę vocauit, traditoque sigillo,
præcipua quædam grauioraque totius diocesis suę
negocia illi demandauit: quæ vir sanctus singulari

Item Archi-
episcopi
Cantuari-
ensis.

prudencia & æquitate exequabatur. Mortuo autem
beato Edmundo, sanctus Richardus tam ab aula,
quàm à curis & negocijs absolutus Aureliã se con-
tulit, vbi cum aliquamdiu non segnem sacrę Theo-
logiæ operam nauasset, sacerdotio initiatus vni-
cam parociam administradam suscepit: quo tem-

Fit Presby-
ter.

pore Bonifacius, qui Edmundo in Cantuariensi ec-
clesia Antistes venerabilis successerat, viri sancti
consuetudinæ & conuictum mirificè expetebat: sed
cum eodem tempore sedes Cicestrensis pastore or-
bata esset, Richardus ad eius administrationem in-

Eligitur in
Episcopum
Cicestren-

uito Rege Henrico, eius nominis tertio, destinatus
est: quam dignitatem contra omnes Regiæ inuidiæ
impetus ita tutatus est, vt non mediocrem constan-
tiæ & sanctitatis laudem ad reliquarum virtutum
cumulum adiecerit. Nam cum Regis animum nul-
la ratione à mendacio ad veritatem flectere posset,
Romam ad Innocentium quartum abiit, vt is pro-
sua auctoritate electionem factam ratam haberet
vel infirmaret. Confluxerant eò Regis legati qui
Richardum in inuidiam Pontificis vocare nite-
bantur: at Pontifex auditis partibus solenni sacra-
rum manuum suarum impositione Richardum E-
piscopum consecrauit, suisque eum literis contra

omnes

omnes æmuloꝝ machinationes egregiè munivit
quæ res non tam regem conciliaſſe, quàm nouam
quandam iram & indignationem conſiſſe viſa eſt.

Rex enim præter quàm quòd omnes Ciceſtrenſis
ecclēſiæ facultates per ſummum ſcelus exhauſerat,
edicto quoque publico omnes à benefaciendi am-
ſtiti ſtudio auertebat. Quam ob rem pauper & in-
ops, ſub alieno tecto hoſpes degebat, nec tamen
propter commiſſi ſibi gregis curam villo modo ne-
gligebat, immò ne quis eum inertia vel ignaui-
tate quere poſſet ſepè in conſpectum regis ſeſe dabat,
cum eo audacter de ablato Chriſti patrimonio
poſtulabat. Iam biennium vir ſanctus regiaſ ver-
tiones pertulerat, cùm ſummi Pontificis mandatis
compulſus, ædes illi ruinoſas & vacuas reſtituit.

Eius cōſtan-
tia cōtra re-
gem iniquū

Benignitas
in pauperes.

Postquàm verò animo magis libero & ſoluto ſa-
crę functioni illi incumbere licuit, tùm ante omnia
attentiſſimam pauperum curam ſuſcepit, tanta
de ac ſtudio vt nõ dubitauerit ſacra vaſa ad eorum
inopiam ſubleuãdam diſtrahere. Feruebat vir ſan-
ctus incredibili benignè faciendi ſtudio, vſque adeo
vt mortuos proprijs etiam manibus ſepulturæ tra-
deret, & quosuis vera inopia laborantes ſuauiſ-
ſimis ad eleemoſynam verbis inuitaret. Cùmque in-
terrogatus eſſet quare ipſe pauperes ad beneficium
accipiendum inuitaret, rogaretque, cùm potius ro-
gari deberet, reſpondit: Certè nimis carè emitur
quod precibus emitur. Inſtituit etiam domū qua-
dam hominibus ſenio conſectis, aut graui aliqua
corporis debilitate oppreſſis tutiſſimum miſeria-
rum ſuarum perſugium, in qua omnia, quæ ad vi-
ctum veſtitumque neceſſaria erant benignè ac libe-
raliter ſuppeditabat.

Nota.

Illud quidem valdè eſt memorabile, quòd cùm
quodam

quodam
dum cur-
riplicatu
reſecta f
pauperib
quam in
lijs hono
dit: qua
præditus
ſe quieſc
honoren
ueritate
tagione
blanditi
carij tres
infames,
eos ſente

Erat d
contemp
morum
nunciata
illud ipſ
rebat, aſ
fortaliſſ
fuiſſent;
domi eſſ
iulſit. D
bus adeo
& homin
lo ſuſcip
bia, qua
deuotior

Quan
ones vir

quodam

quodam die panem vnum pauperibus distribuendum curasset, is idem eius benedictione adeò multiplicatus est, vt ex eo tria hominum millia abundè refecta fuerint, atque insuper fragmenta centum pauperibus cibadis superfuerint. Cum nemine vnquam inimicitias fouit, quin potius pro contumelijs honorem, pro inimicitijs beneuolentiam rependit: quamuis autem maxima esset animi lenitate præditus, neque vnquam illatas sibi iniurias apud se quiescere permitteret, in rebus tamen diuinum honorem concernentibus tanta iustitia, tantaque feritate in homines grauioris aliqua sceleris contagione pollutos utebatur vt nullis vel minis vel blanditijs flectendus esset. Erant in eius diocesi vicarij tres impudicarum foeminarum consuetudine infames, quòd mox vbi rescituit vir sanctus, lata in eos sententia, ecclesiasticis beneficijs priuauit.

Erant diuitiarum ac omnium humanarum rerum contemptor egregius, prorsus vt cum de quodam domorum ipsius incendium & ingens rerum iactura nunciata esset, nihil animo moueretur, quin potius illud ipsum in nimiam suorum tenacitatem referebat, asserens iusto hoc Dei iudicio factum, quòd fortassis in præstandis eleemosynis negligentiores fuissent; vnde protinus, quamuis res tunc angusta domi esset, largiori manu pauperibus subueniri iussit. Diuinarum rerum meditationibus ac precibus adeò delectabatur, vt venientes ad se religiosos & homines pietatis studio deditos semper cù osculo susciperet, dicens: Bonum est ea deo seculari labia, quæ thymiana sanctarum orationum Deo cum deuotione oblatarum suauiter redolent.

Quanto autem studio & diligentia sacras conciones vir sanctus obierit, & quam clementer contri-

Vnius panis
mira multi-
plicatio.

Seueritas
ius in tres
concubina-
rios.

Cōtemptus
rerum præ-
sentium.

Amat valde
homines re-
ligiosos.

tos

Prædicat
crucem in
subsidiū
terre san-
ctæ.

Moritur vir
sanctus in
complexu
imaginis
Crucifixi.

Tres mor-
turi ad sepul-
crū eius ex-
citati.

tos corde fouerit, consilia petentibus impartienti
& deploratos peccatores ad vitam & spem veni
excitauerit, nemo possit pro dignitate explicare.
subsidiū terræ sanctæ demandatam sibi à Rom
no Pōtifice crucis prædicationem cum suscepisset
& per loca maritima ad Cantuariensem vsque
uitatem peruenisset, decimo die antè, quam pon
illum celebrem, quem Doueram appellant, atting
fer, in morbum incidit, neque tamè propterea qu
quàm ab instituto pietatis cursu remisit, donec
morbi oppressus, in xenodochio, quod Domus D
appellatur, animam ageret. Cumque mortis hora
imminere cerneret, imaginè Crucifixi deuotè con
plectès ad vltimum vsque spiritū insignem pietat
significationem dedit, animaque suauiter inter or
tionis verba Creatori reddidit anno ætatis suæ pl
minus 56. Pontificatus verò nono, 3 Nonas Aprilis

Sacrum corpus fuit Cicestriam magno vtriusque festi
concurſu deportatum, sepultumque in ecclesia an
aram S. Edmundi, quam ipse in eius templi pariet
quilonari extruxerat, vbi magna diuinitus edunt
miracula, adeò vt etià tres mortui eius meritis
vitam reuocati sint, abortiuus fœtus animam viti
lem acceperit, & plura alia sanè admiranda, qu
breuitatis studio præermittimus, contigerint.

MARTYRIVM SS. AGATHOPODIS DI
aconi & Theoduli Lectoris. ex eo quod est per Ma
taphrasten.

4. Aprilis.

MAximiano Cæsare imperante cum bellum
pietati indictum, per totum terrarum orbem
berm arderet, equitesque passim percurreres
populos imperio subiectos rerū omnium Diū
abnegare, pietatisque studiū funditus delere con
rentur

rentur,
tu fugi
sus tyra
multo
ipsam
ardenti

Igit
rabiem
lam Ch
portum
Christi
itaque
rati, in
quod i
quada
lus egr
lescens
bat eni
lia, era
Philos
morib

Por
promu
clarum
acciper
mno o

perfoli
flatum
homin
tes pro
quidè
ens, vi
sa sua
tatis m

rentur

rentur, Agathopus & Theodulus, alijs aliò præ metu fugiētibus, constanter patrociniū pietatis aduersus tyrannidem susceperūt. Vterque enim iam ante multo tēpore ieiunijs & orationibus impietatem ipsam lōgè lateque grassantē profligare nitebatur, ardentiq; desiderio in certamē properare cupiebat.

Igitur cū cæteri in angulis ac latebris abditi rabiem tyranni pertimescerent, hi duo athletæ palam Christi verbū prædicabant, & opportunè importunè instabant, vt fideles prodirent & gloriosa Christi trophæa minimè erubescerent. Præfectus itaque militesque tantam eorum virtutem admirati, iniectis vinculis eos in certamen adduxerunt: quod ipsi nō modò non detractarūt, sed incredibili quadam alacritate arripuerunt. Erat enim Theodulus egregia corporis forma & eximio robore adulescens, obscuris nequaquàm natalibus ortus. Ducebat enim genus ex illustri Thessalonicensium familia, erantque ei fratres tres Capito, Metrodorus & Philostorgus insigni pietate iuuenes, natura atque moribus martyris propositum amplectentes.

Porrò Theodulus ante, quam impium decretum promulgatum esset, intempestæ noctis silentio præclarum quoddam, futuri certaminis, munus à Deo accipere meruit. Nam cum leni, nocte quadam, somno oppressus etiam secundum quietem vota Deo persolueret, annulū quendā ex noua materia conflatum digito insertū inuenit, cuius solo contactu, homines grauissimis ac desperatis morbis laborantes protinus sanitatē consequerentur. Ac Theodulus quidē erat eiusmodi. Agathopus autē illi consentiens, vir erat diuinarū rerū cognitione clarus, & ipsa sua canitie omnibus venerabilis: Ambo puri pietatis ministri. Oēs enim corporis voluptates repudiantes,

Cæteris præ metu dilapsis Agathopus & Theodulus prædicat Christum.

Cōprehenduntur.

Theoduli genus & fratres eius.

Theodulo dormienti annulus diuinitus datus.

Agathopodis etas.

Theodulus
lector da-
mones fu-
gat.

diantes, solo diuini verbi ministerio fedulo in-
debāt, & credentium salutem cum verbis tum
raculis promouebant. Et quidem Theodulus
Lectoris officio fungebatur, simplici verbo & sa-
tifera Crucis signo importunos sæpè demones
obsessis corporibus fugabat, Dei que potentiam
los fateri cogebat.

Faustinus
Præfectus
blanditijs
eos peruer-
tere nititur.

Hos igitur egregios Christi milites Faustinus
Thessalonicae urbis Præfectus in iudiciū adducit
quia facile ex ipso vultu inuictam eorum virtutem
cernebat, blanditijs est aggressus: fictaque amicis
specie, remotis omnibus, diu multumque certauit.
Sperabat enim Theodulum ætate iuniorem, blan-
dis verbis facile in suam sententiam pertrahendum.
At Theodulus egregia animi constantia omnes
blanditias elisit, & minas pari virtute contempsit.
Quod cernens Faustinus tacitus secum adole-
tis prudentiam miratus Agathopodem adduci
iussit, cui submissè in aurem susurravit, dicens:
mola, quãdoquidem Theodulus a mendacio ad
ritatem redijt, & nunc se immolaturū pollicetur.
Agathopus autem cognito dolo: Et ego, inquit,
prompto animo sacrificium faciam Deo, eius
filio Iesu Christo, siquidem his floridum Theo-
dulus sacrificium se facturum promissit. Hæc illo
cente, & multa insuper de deorum vanitate dis-
serente, Præfectus, veritus ne liculentæ orationis
efficacia ceteri qui iudicandi erant, magis in Dei
confirmarentur, celeriter vtrumque in carcerem
abduci iussit.

Ducatur in
carcerem.

Nocte autē media, cum eos Deus secundum quod
etiam opportunis visis confirmasset, læti surgentes
Christum omnium Saluatorem voce magna colla-
darunt. Deinde suso præ lætitia lachrymarum im-

Diuinitus
confirman-
tur.

bre, quo-
ram geni-
bus ad vl-
minis in-
runt. Sa-
qui in ec-
detinebā-
sele ad bo-
criminetur
ris erant,
one affectu
vt tantum
is ipsi occu-
qui Thess-
in honor-
ad Præfec-
que denu-
terui Dei
em Faust-
erem irr-
ene addu-
ritate per-
celebritat-
derentur.
magnam
yranide
Tander-
um nequ-
uissit, alio-
mentis, qui
his coran-
atoris m-
nquit, to-
a tibi ad-
bre, qu-

bre, quo manus suas lapsisse dicuntur, flexis in terram genibus, supplices Deo preces obtulerunt, quibus ad ultimum vique vitæ spiritum cōtra eius nominis inimicos constantiam in certamine postularunt. Sanctis autem hoc modo precantibus, multi qui in eodem loco aut homicidij aut adulterij rei detinebatur, deposita mortis formidine, supplices sese ad beatorum pedes abiecerunt, commissorum criminum veniam postulantes. Turbæ verò, quæ foris erant, magnâ rerum, quæ dicebantur, admiratione affectæ, effractis claustris in carcerē insilierunt, ut tantum tamque admirandū pietatis studium suis ipsi oculis cōtemplarentur. At Urbanus quidam, qui Thessalonicae questoris dignitate, apud omnes in honore erat, stimulis dæmonis concitatus cursu ad Præfectum contendit, magna voce clamitans atque denuncians, de deorum cultu actum esse, nisi Ierui Dei celeriter è medio tollerentur. Quamobrem Faustinus animo sanè propter illos qui in carcerem irruerāt, perturbato, adolescentem simul cum bene adduci iussit. Illi autem tanta animorum alacritate prodierunt, ut non ad supplicium; sed ad celebritatem aliquam iucundissimam properare viderentur. Quæ res spectantium quidem animos in magnam admirationem, Faustini verò in maiorem tyrannidem rabiemque conuertit.

Tandem Præfectus post multa verba ad Theodulum nequicquam habita vestimentis eum spoliari iussit, aliosque Christi Confessores adduci, ut tormentis, quæ ferre eos minimè posse credebat, coartiscoram illis sacrificarent. At Theodulus, qui oratoris munere pro omnibusungebatur, Isthæc, inquit, tormenta parua sunt atque ridicula: Maior tibi aduersum hos excogitata sunt, ut perfectam

D animo-

Multi ad Christum cōuertuntur.

Alacritas SS. martyrum.

Theoduli fortitudo in tormentis.

34 MARTYR. SS. AGATHOPODIS, &c.
animorum nostrorum cum Deo coniunctione
spicias, quæ pro ipsius amore cruciatus omnes
ferre potest.

Cum in his alijsque disputationibus bonæ
poris partem consumpsissent, & Faustinus Theo-
li animum omnibus minis ac blanditijs ma-
esse cerneret, tacito nutu ministris, quid fieri ve-
indicavit: qui Theodulum ut capite damnatum
duxerunt, ubi fontes damnati que puniri solent
verò ad locum supplicij ventum erat, & carnis
ducto gladio minacibus verbis mortem minis-
tur, Theodulus læto hilari que vultu ceruicem
rexit. Quo audito Faustinus eum ad se reduci
fit, & Agathonem multis rationibus ad deorum
crificium allicere conatus est. Sed maior fuit
usque constantia & virtus, quam ut fraudibus
monis infringi posset. Atque ira Præfectus Chri-
constitutes & deorum vanitatem abominantes
sus in carcerē detrudi, ferro que crudeliter vi-

Martyres i-
seru ad car-
cerem redu-
suntur.

visio eoru
in somnis.

omni solacio humano destitui iussit. At illi
aduersitatibus vel laboribus fracti noctis inter-
sta silentio hymnis & canticis Dei bonitatem
dabant, & in vna sola que Christi gratia quiesce-
somnum carpebant: cum ecce vterque secundum
orem visus sibi in magna pelagi tempestate nau-
re, fractisque remis & malo, cum ceteri fluita-
obruiti perijissent, se solos piseium in morem
tus adhatere: & gubernatoris solertia seruato-
splendidis vestimetis indutos, amœnū in montibus
cuius cacumen calū attingeret, cōscendere. Hoc
so mirificè exhilarati, alter alteri, iā somno sol-
tanquam ignoranti narrauit. Sed cum parem
gratiam subministratā cognoscerent, optimā
turum spem cōcipientes diuinas pro tanto
laudes decantarunt.

Dum hæc fierent ministri crudelitatis adueniunt, ut eos ad Præfecti tribunal victos ducerent: Illi autem alacres signari Christi trophæo frontibus, ministros sequebantur. Tùm verò ingens amorum luctus exortus aëra compleuit, quod charissima sibi capita ad necem rapi cernerent. Verùm Theodulus hilari vultu: Si, inquit, pro amicitia lachrymatis, latari potius debetis quod tam honestis rebus probemur: Sin inuidia commoti, successibus nostris doletis, commune peccatis stadium patet, & fidei promulgatio pariter omnes vocat: paupis tamen coronam præbet, illis nimirum qui nec luiciarum, nec voluptatis studio tenentur. Dum hæc loquerentur Præfectus in tribunali sedens, tertium eos interrogavit: cumque nihil responderent, isti: Christiani sumus, & pro Christi nomine omnia pati volumus; ipse vultu tristi sententiam tulit, ut Theodulus & Agathopus immolare recusantes in mare projicerentur. Ministri igitur beatos manibus post terga reuinctos, & lapidibus ex sacris eorum ceruicibus suspensis ad mare deduxerunt, & eorumque victorie corona redimitum in fluctus profererunt. Mare autem cum eos suscepisset, fractis lapidum vinculis, multo pulchriora propinquis coram ipso reddidit. Paulo verò post Theodulus coram vultu & cædida amictus stola apparuit, præcepit ut facultates eius viduis & orphanis ex æquo distribuerentur, quò post suum à nobis discessum videretur non solum velle in calamitate constitutos consolari, verum etiam propinquos ad idem pietatis studium incitare. Horum igitur Sanctorum memoria, qui pro veritatis defensione fortiter se gesserunt, æquum est ut annuis votis & laudibus decoramus, & eorum fidem pro viribus imitemur.

Educuntur & carcere ad tribunal.

Theoduli ad amicos & cognatos lachrymantibus verbis.

Fertur in eos sententia.

Merguntur in mare.

Theodulus post mortem apparet.

UNIVERSITÄTS-
BIBLIOTHEK
PADERBORN